

Möte med byalagsrådet 11 oktober 2021

Tid: måndagen den 11 oktober 2021, kl. 15.00–17.00

Plats: Sessionssalen, Nya Rådhuset Ystad

Närvarande:

Henning Wittmeyer, Snårestad
Grethe Lindhe, Kabusa
Anders Karlgren, Svarte
Agneta Löf-Wahlgren, Kåseberga
Py Paavolainen, Röglå
Nils-Evert Erlandsson, Hunnestad
Lena Oske, Stora Herrestad
Tommy Borg, Sjörup-Vallösa
Maria Bengtsson, Sjörup-Vallösa
Susanne Durling, Hagestad
Bengt Olhagen, Löderup
Egon Holdt, Glemmingebro
Stig-Arne Johansson, Glemmingebro
Tommy Olsson, Bussjö
Stefan Jönsson, Bussjö

Ystads kommun:

Gunilla Andersson, 1:a vice ordförande kommunstyrelsen
Cecilia Magnusson Svärd, oppositionsråd
Per-Olof Lind, ordförande SAM
Randi Graungaard, Kommundirektör
Sofia Öreberg, samhällsbyggnadschef
Andreas Kurdve, förvaltningskoordinator
Anneli Bergström, projektkoordinator tekniska avdelningen

1. Mötets öppnande, anteckningar från föregående möte

- Kristina Bendz har anmält förhinder.
- Gunilla Andersson förklarar mötet öppnat.
- Inga synpunkter på anteckningar från föregående möte.

2. Ordförande i byalagsrådet, Henning Wittmeyer presenterar sig

- Henning Wittmeyer är vald till ny ordförande i Byalagsrådet. Han presenterar sig och nämner även kortfattad historik kring hur samarbetet med byalagen och Ystads kommun började. Henning ser framemot ett gott samarbete.
- Representanter från byalagen samt politiker och tjänstepersoner från Ystads kommun presenterar sig.

3. Kommundirektör, Randi Graungaard presenterar sig

- Randi Graungaard är ny kommundirektör i Ystads kommun sedan juni. Hon kommer närmast från Tierps kommun där hon varit kommundirektör

4. Förvaltningskoordinator/landsbygdssamordnare, Andreas Kurdve presenterar sig

- Andreas Kurdve är ny förvaltningskoordinator i Ystads kommun sedan augusti. Han kommer närmast från Göteborg stad där han arbetade som projektadministratör.
- Andreas kommer bland annat att samordna samhällsbyggnadsförvaltningens interna utvecklingsinsatser samt arbeta med dialogsamordning gentemot externa aktörer av olika slag, exempelvis byalagsrådet.

5. Landsbygdsstrategi

- Henning Wittmeyer presenterar byalagsrådets syn på landsbygdsstrategin och började med att visa hur väsentligt det är att ha en bra struktur på ett dokument. Som exempel visade han hur hitta.se tillhandahåller en satellitbild över Svarte med omnejd. Han berättade att utgår man från den, för att beskriva Svarte med omgivning, så blir det i bästa fall en målade beskrivning men sakligt svårt att ta till sig.
- Henning visade även att hitta.se tillhandahåller strukturer som är användbara för användarna i deras tjänst. De tillhandahåller utöver satellitbilden; en vägkarta, en friluftskarta och en tomtkarta.
- Henning fortsatte med att ställde en retorisk fråga till politikerna: Vad behöver Ystad kommun för att få en levande landsbygd? Han föreslog en blandad befolkning på landsbygden, men "för att få den levande så vill vi att barnfamiljer vill och kan bosätta sig där". Henning visade att det som barnfamiljer är väldigt beroende av är tillgång till förskola och skola, vilket inte är bra täckt i strategin.
- Byalagsrådet anser att följande punkter saknas i landsbygdsstrategin:
 - En kartläggning av nuläget. Hur ser situationen ut idag på landsbygden?
 - Om vi inte är nöjda med dagens situation. Varför är vi inte nöjda?
 - Vad är kommunens ambition att ändra de närmaste tio åren?
- Henning visar även ett förslag på hur landsbygdsstrategin skulle kunna vara uppbyggd. Han påpekar även att en strategi talar om åt vilket håll vi vill gå.
- Henning pekar även ut följande områden som landsbygdsstrategin behöver behandla:
 - Fysisk infrastruktur
 - Kommunal service
 - Företagande på landsbygden
 - Samarbete med byalagsrådet och byalagen
- Byalagsrådet menar att landsbygdsstrategin saknar tydlig strategi och struktur.
- Byalagsrådet önskade en utökad remisstid men fick det inte. De tror att det varit lättare för kommunen att arbeta med synpunkter som byalagsrådet tillsammans enats om, i stället för de sprida synpunkter som nu lämnats in från varje enskilt byalag.
- Henning poängterade att han är övertygad om att samhällsbyggnadsförvaltningen redan har all data som behövs för att beskriva nuläget på ett strukturerat sätt och som tillsammans med det som redan gjorts i arbetet för att få en strategi är en bra bas. för att få en tydlig och strukturerad strategi.
- Per Olof Lind tackar Henning för en bra dragning och menar att kommunen har samma målsättning som byalagsrådet. Landsbygdsstrategin ska vara ett verktyg för oss alla. Han poängterar att mycket jobb redan är gjort och att vi ska arbeta fram och försöka hitta en modell som vi kan enas om och en landsbygdsstrategi som vi alla kan vara stolta över.
- Gunilla Andersson påpekar att nuläget kan ändras imorgon och att vi ska blicka framåt.
- Py Paavolainen menar att landsbygdsstrategin är digital och därför går att förändra om det skulle behövas.
- Nils Evert Erlandsson menar att Ystads kommuns översiktsplan begränsar landsbygdsstrategi.

- Sofia Öreberg ger replik på Henning Wittmeyer och menar att en nulägeskartering är gjord. Hon berättar att det är ett jättelikt dokument om vad som finns i alla byarna. Sofia påpekar att i den referensgrupp som fanns tidigare ville man inte ha så stort utrymme för nuläget, utan menade att det skulle tynga landsbygdsstrategin för mycket. Därför ströks mycket för att hålla dokumentet kortfattat. Sofia anser dock att lite nulägesbeskrivning behövs för att göra strategin tydligare.
- Sofia menar även att omvärldsperspektivet finns med, det vill säga vad gör staten och hur det sitter ihop med Skåne och Ystad. Hon påpekar att förväntan på vad som ska vara med och inte i landsbygdsstrategin skiftar beroende på vem som läser den.
- När det gäller översiktsplanen kontra landsbygdsstrategi poängterar Sofia att kommunen är skyldiga att ta fram en översiktsplan. Det var ett tidigt val att inte ta med plats-specifika saker i landsbygdsstrategin dessa hanteras i översiktsplanen.
- Sofia nämner även att kommunen ville få in alla byars synpunkter och det är nu som vi kan ha en gemensam dialog. Det var ett medvetet val.
- Agneta Löf-Wahlgren påpekar betydelsen av att tänka på vad en strategi faktiskt är: en arbetsmetod för uppsatta mål.
- Py Paavolainen menar att man måste ställa sig frågan; vem som ska läsa i landsbygdsstrategin? Hon tycker inte att läsarna ska behöva titta i en massa olika dokument.
- Sofia Öreberg påpekar att i arbetet med översiktsplanen fördes en omfattande dialog med byarna och invånarna. Arbetet resulterade i fem ledord för Ystads kommun och dessa finns också med i landsbygdsstrategin.
- Sofia förklarar att olika information finns i olika dokument. Läsaren lotsats vidare till översiktsplanen i landsbygdsstrategi för läsning om viss information.
- Nils Evert Erlandsson menar att kommunen bör ta med i landsbygdsstrategin att det är bättre att bygga på mindre bra odlingsmark.
- Byalagsrådet påpekar att kapitlet ”Närhet – nära till det mesta” rymmer många fina ord utan innehåll.
- Sofia Öreberg påpekar att kommunen inte får peka ut jordbruksmark för bebyggelseändamål, oavsett om den är bra eller dålig.
- Andreas Kurdve fortsätter och presenterar inkomna synpunkter, nuläget för processen med landsbygdsstrategin samt det fortsatta arbetet.
- Han nämner att Sofie Larsson är ny projektledare efter Erik Hellberg för landsbygdsstrategi.
- De synpunkter som inkommit på strategin handlar främst om:
 - syfte, mål och fortsatt arbete
 - Innehåll och struktur
 - Utmaningar
 - Grönstruktur – förbättrad tillgänglighet
 - Infrastruktur – digital, vägar och kollektivtrafik
 - Service, samlingslokaler och byggande på landsbygden
 - Kommunens budget
- Andreas berättar att arbetet fortsätter med en genomlysning utifrån inkomna synpunkter och nämner följande punkter:
 - Förtydligande samt tillägg inom skola och turism
 - Strategin kommer fortsatt att följa översiktsplanens fem strategier – men dokumentets struktur har setts över
 - Under varje strategiområde finns olika fördjupningar
 - För varje strategi omarbetar vi så att det finns en målbild, nulägesbeskrivning och delstrategier som anger hur kommunen ska nå målbilden
- Han berättar även att kommunen jobbar för att strukturera så att innehållet framkommer tydligare.

- Under hösten 2021 kommer arbetet med revidering och samrådsredogörelse att pågå för att sen återkopplas med byalagsrådet och referensgruppen.
- Py Paavolainen menar att den nuvarande strukturen inte passar för landsbygdsstrategin.
- Förslag kommer att det läggs till underrubriker för att göra den tydligare.
- Kommunen tar med sig synpunkterna.

6. Landsbygdsstrategin – nya referensgruppsdeltagare

- Henning Wittmeyer meddelar att han kommer att kalla till ett möte om en – två veckor, där ska bestämmas vem som ska vara med i referensgruppen. Tidigare var Py Paavolainen, Sven-Anders Sölveborn och Lars Johansson med i gruppen.
- Henning meddelar även att han tänker ändra arbetsformen i byalagsrådet. Kommunen ska ha längre tid att förbereda sig inför samrådsmötena. Efter dagens samrådsmöte kommer Henning att kalla byalagsrådet för att diskutera vad som varit bra/mindre bra och vad som ska tas upp på nästa samrådsmöte med kommunen.

7. Byavandringar – dialog om byaträffar i stället för byavandringar

- Sofia Öreberg presenterar hur byavandringarna ser ut idag och förslaget om ny byaträffar kommer att se ut. Förslaget finns även i landsbygdsstrategin.
- Se förslaget om byaträffar i bifogat dokument.
- Byalagsrådet undrar om även representerar från Region Skåne och Trafikverket kommer att närvara vid byaträffarna? Svaret blir nej, kommunen kan inte ta med representanter ut, de har inte resurser att komma till varje enskild by. I stället kommer kommunen att ta med sig svaret, på byarnas eventuella frågor, tillbaka till byaträffarna.

8. Fokus byarna – synpunkter på processen, samhällsbyggnadsbidraget

- Sofia Öreberg berättar hur processen ser ut idag och ställer frågan om alla delarna är lika intressanta och relevanta?
- Hon påpekar att Fokus byarna är en uppskattat men lång process för att hinna med alla byar.
- Sofia nämner även samhällsbyggnadsbidraget.
- Se mer information om Fokus byarna och samhällsbyggnadsbidraget i bifogat dokument.
- Sofia Öreberg berättar även att det finns pengar över för att använda i år. Cirka 9 000 kr.
- Finns det någon by som är intresserad? Kravet är att det ska användas och redovisas innan året är slut.

9. Närtrafik

- Henning Wittmeyer ger sina reflektioner och visar bild över närtrafik i området Ystads kommun samt tidtabell för närtrafik. Han har ställt frågan om att tidigarelägga tiderna men fått till svar från Skånetrafiken att det finns inga bilar för att kunna göra detta.
- Henning fortsätter med att visa kostnadsbilden över närtrafiken. Totalt har 704 resor gjorts under 2020 i närtrafikområdet 4. Varje resa kostar 228 kr. Med tanke på att dessa är spridda över ca 300 dagar är det tydligen ingen attraktiv resande form, utan kostar bara en massa pengar för Ystads kommun.

- Henning berättar att följande frågor har ställts till Skånetrafiken men inga bra svar har inkommit:
 - Vi vill inte ha närtrafik så sent på natten (kl. 01:00 och 02 :00 fredag och lördag), hur kan vi få tidigare närtrafik?
 - Kan vi åka med skolbussarna om de inte konkurrerar med Skånetrafiken?
 - Varför kan inte bus 190 gå inne i landet i stället för längs kustvägen sträckan Mossbystrand-Svarte?
- Henning tar även upp frågan om ungdomsbiljett enligt ”Trelleborgs modellen”. Han tycker det är bra att skolbiljetten utvidgas till att gälla alla dagar men undrar vad det hade kostar att utvidga den till hela Skåne i stället för att bara gälla inom Ystad? Han menar att när man vet vad det kostar bör man diskutera om inte pengarna först borde satsas på en förbättrad kollektivtrafik i Ystad kommun?
- Henning undrar även vem han kan vända sig till när det gäller matartrafik till tågstationerna. Han vill vända sig till region Skånes nivå.
- Cecilia Magnusson Svärd säger att hon har kontaktuppgifter till Region Skåne.

10. Annan information från kommunen

- Sofia Öreberg berättar att översiktsplanen antogs i våras men har blivit överklagad. Hon meddelar att detta kommer att ta tid.
- Sofia berättar också att Miljöprogrammet är antaget och finns på kommunens hemsida.
- Parkeringsplan är också antagen och hittas på hemsidan.
- Budget 2022 kommer att beslutas i kommunfullmäktige i november.

11. Nästa möte

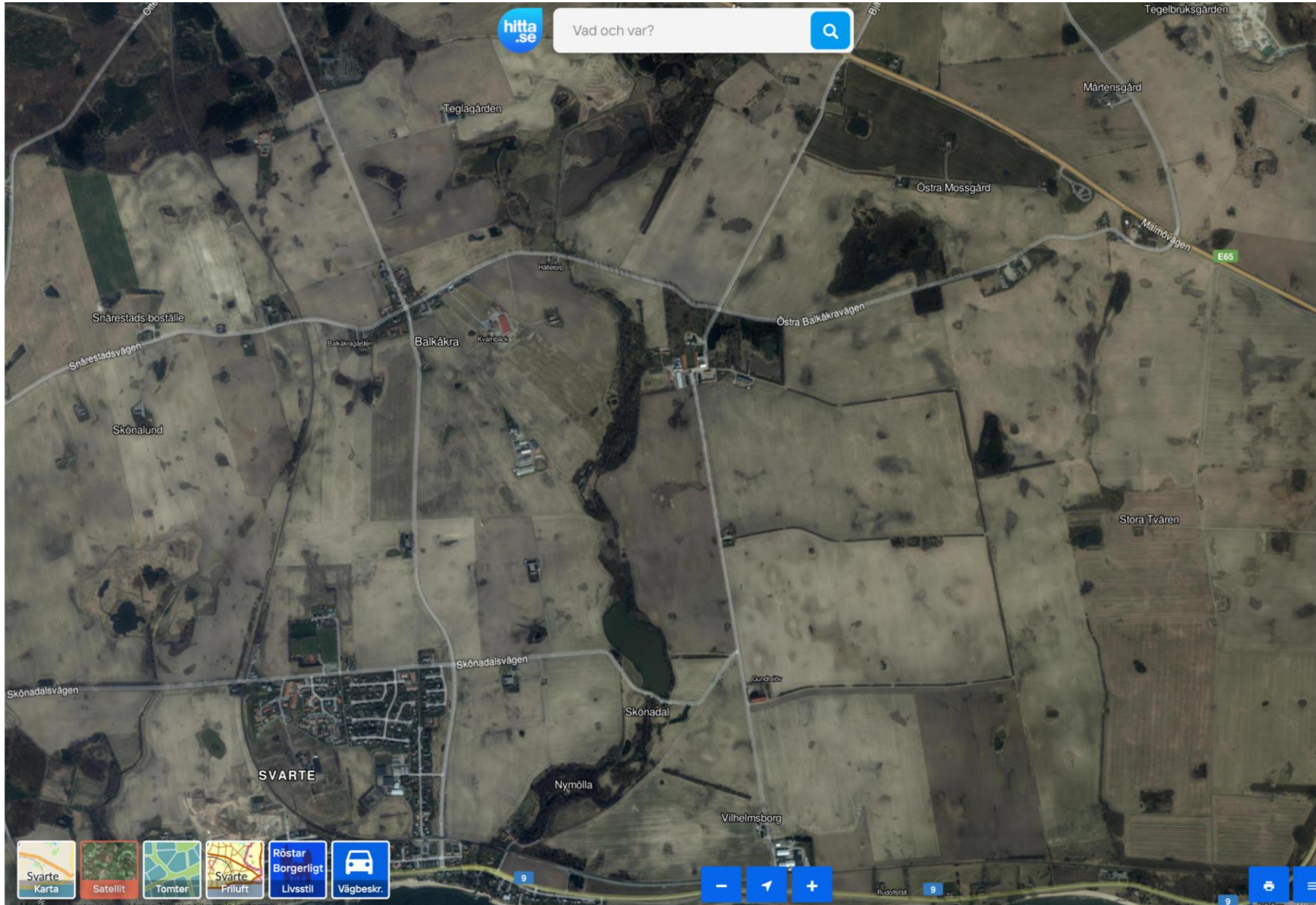
- Nästa möte bestäms till onsdagen den 8 december, kl. 15:00-17:00, sessionssalen, Nya Rådhuset. Efter mötet bjuds det på julig förtäring.
OBS! Anmälan görs till anneli.bergstrom@ystad.se **senast 26 november**.

12. Mötets avslutning

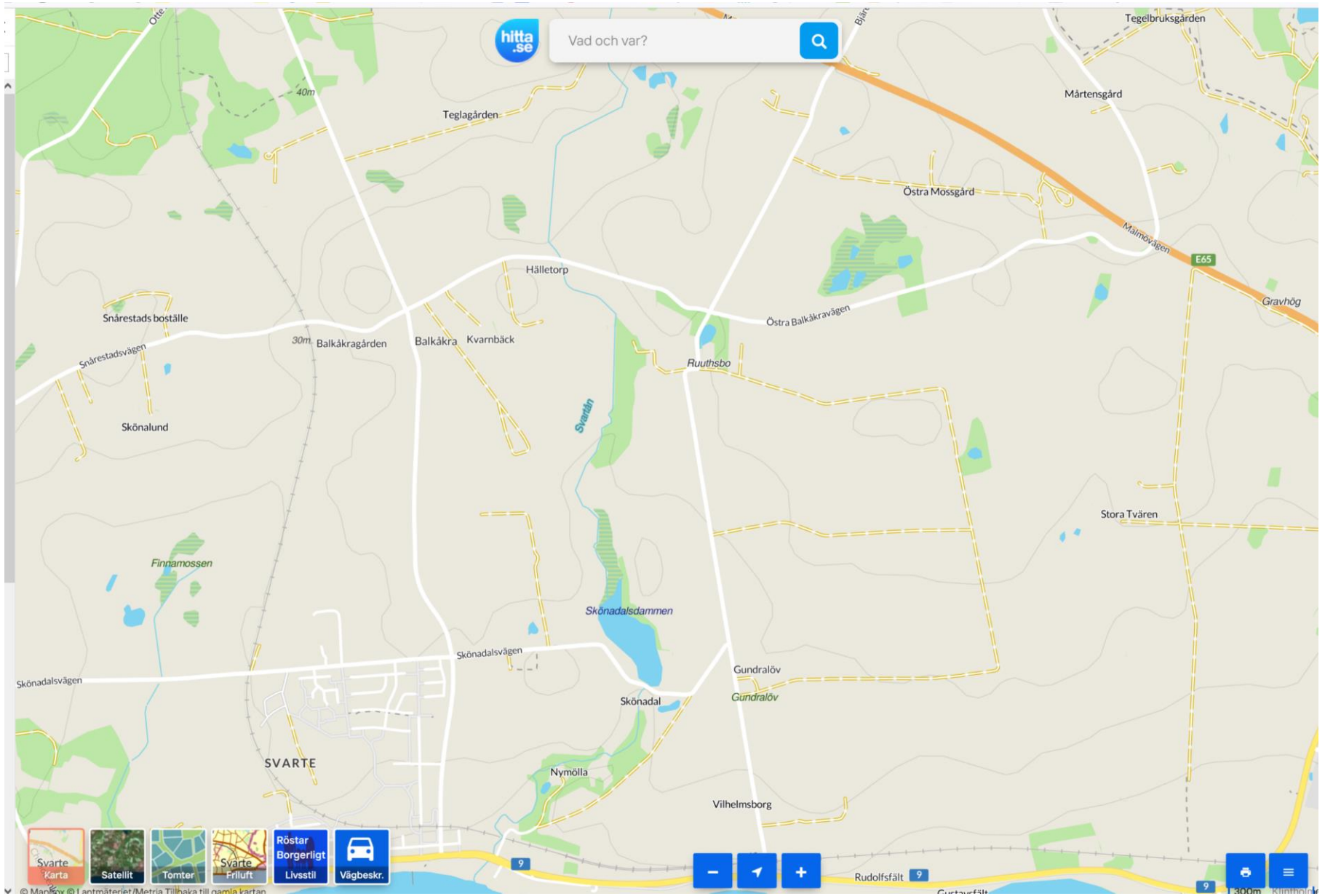
- Gunilla Andersson avslutar mötet.

Presentation av Henning Wittmeyer 2021-10-11

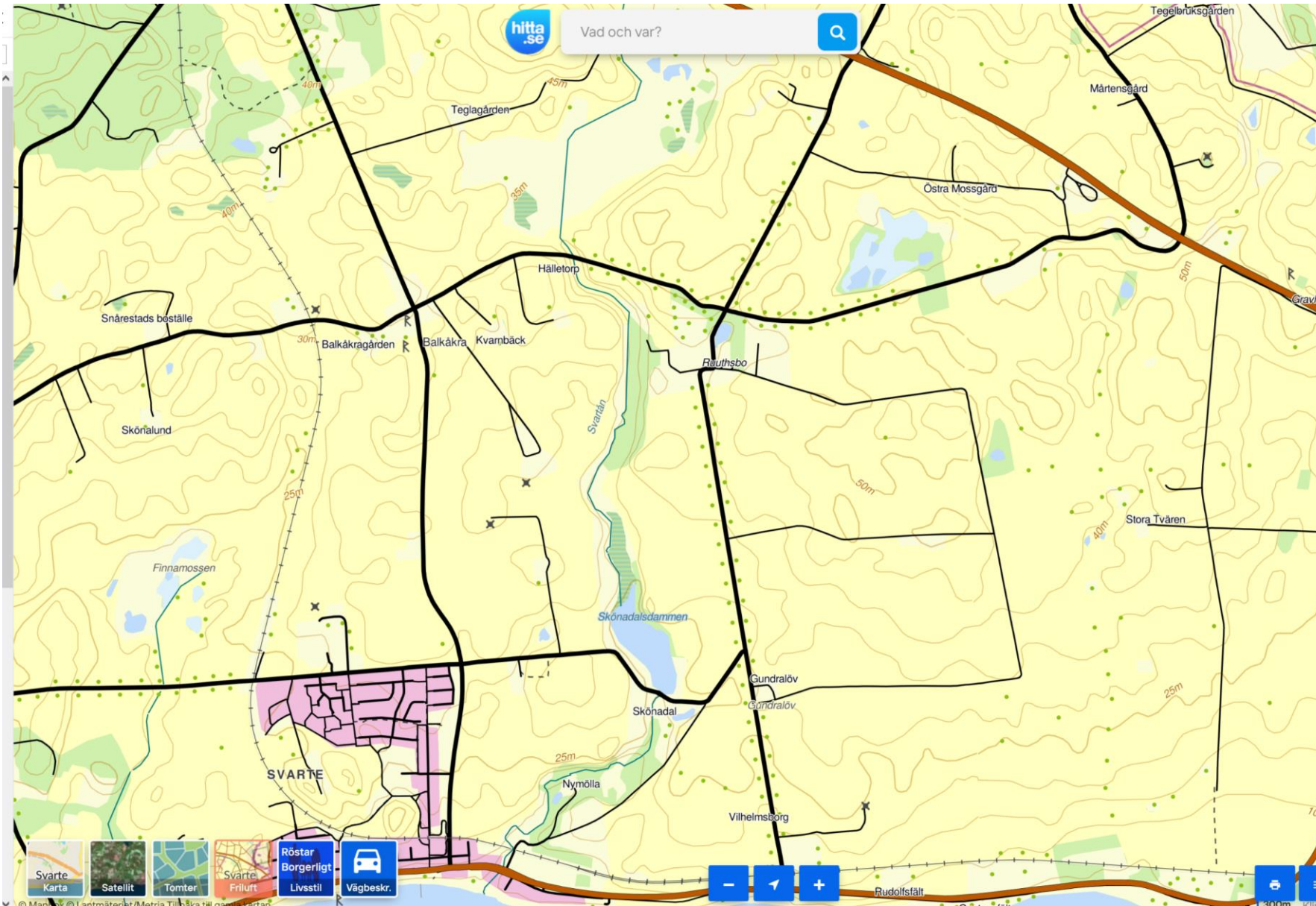
Satellitbild Svarte och omgivning

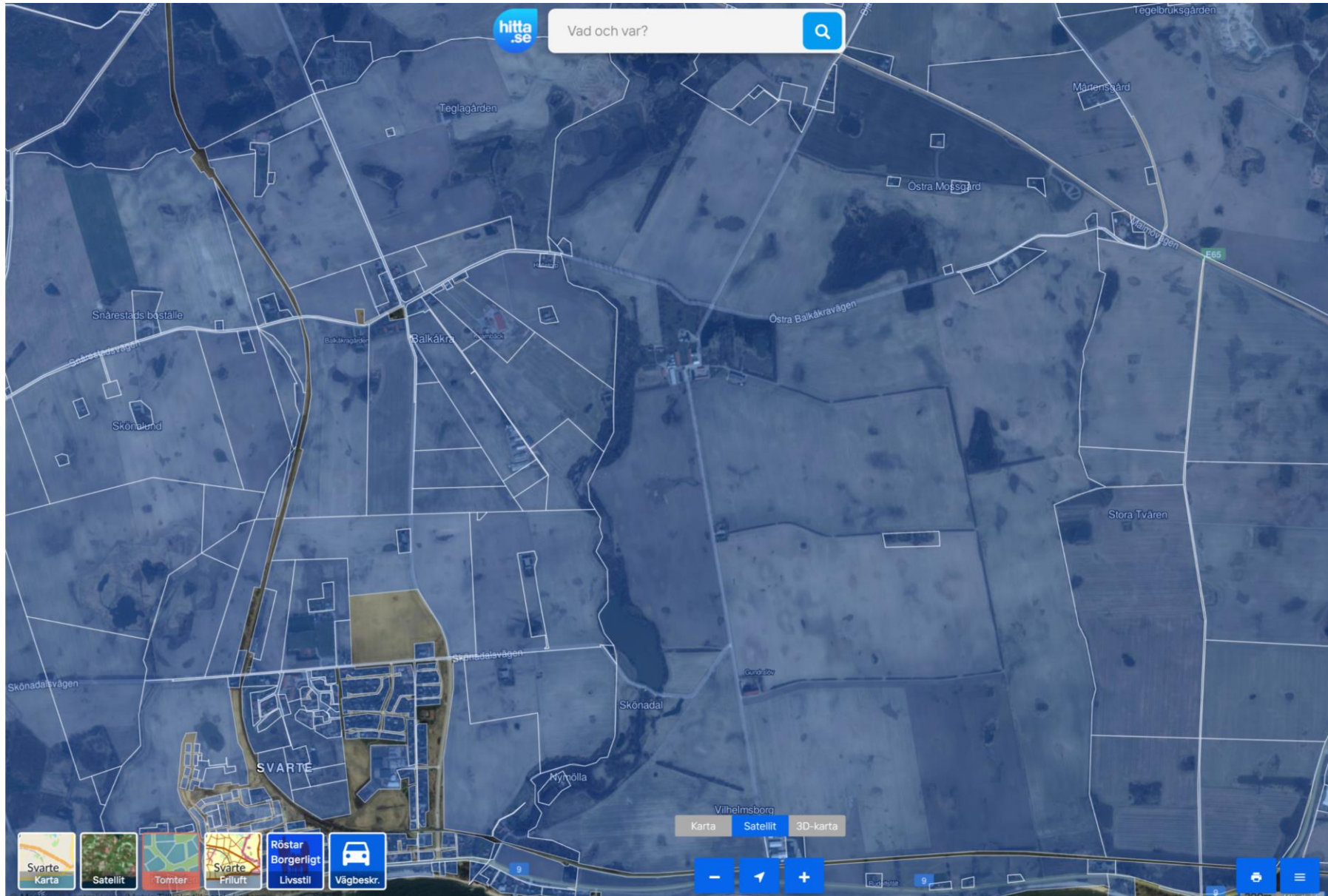
Väggkarta Svarte och omgivning

Friluftsliv Svarte och omgivning

Tomter Svarte och omgivning

Vad behöver Ystads
kommun för att få en
levande landsbygd?

LANDSBYGDSSTRATEGI FÖR YSTADS KOMMUN

REMISSVERSION

Sök (2/2)

skol|

EXAKTA TRÄFFAR

skola (2)

skolor (2)

skolbyggnader (1)

5.1.3 Öka tillgång till samlingslokaler

Samlingslokaler som exempelvis religiösa samlingshus, byahus, skolor, föreningslokaler, scoutstugor och bibliotek är viktiga mötesplatser för boende och verksamma på landsbygden.

exempelvis kan en skola kvällstid användas som möteslokal.

Församlingshem och skolbyggnader i byarna och på landsbygden utgör därför effektiva resurser för att användas till samutnyttjande.

5.1.7 Möjliggöra kommersiell service

Kommunen styr över var den kommunala servicen, som exempelvis förskolor, skolor, äldreboende med mera, ska finnas.

5.3.4 Bevara kommunens rika odlingslandskap

...

Kommunens verksamheter inom skola och social omsorg strävar efter att öka medvetenheten om hållbar och närproducerad mat och dryck.

Vad saknas!

- En kartläggning av var vi är idag
- Är vi inte nöjda med dagens situation på landsbygden och i så fall varför är vi inte nöjda.
- Vad är kommunens ambition att ändra de närmaste 10 åren.

Hur skulle det kunna vara: (ett förslag)

Idag finns det förskolor i:

Idag finns det skolor i:

Vår målsättning att vi vill ha kvar dessa och till och med öka antalet förskolor och skolor på landsbygden.

En ekonomisk förutsättning för detta är att ett ökande antal familjer med barn bor på landsbygden. För att få familjer med barn vilja och kunna bo på landsbygden krävs det:

1. Det måste finnas förskolor helst i varje by men åtminstone inom rimligt, helst cykelavstånd.
2. Det måste finnas ett långsiktigt åtagande från kommunen att skolor finns i närområdet med lämpliga skolbussar. Utan det riskerar inte barnfamiljer att bosätta sig i byarna.
3. Det måste finnas en fungerande kollektivtrafik från byarna till Ystad eller närmast tågstation så att föräldrarna kan nå sin arbetsplats och förskolor utan att behöva ha två bilar.

Det är därför Ystad kommuns ambition är att öka antalet förskolor på landsbygden samt bibehålla eller öka antalet skolor på landsbygden och arbeta för en förbättrad kollektiv trafik inom Ystad kommun och till tågstationerna.

Vi måste också täcka:

- **Fysisk Infrastruktur**
- **Kommunal service**
- **Företagande på landsbygden**
- **Samarbete med byalagsrådet och byalagen**

På fysisk infrastruktur måste vi helst täcka:

a)Vägar

b)Kollektivtrafik

c)Cykelvägar

d)Vatten och avlopp

e)Vägbelysning

f)Tillgång till möteslokaler

g)Tillgång till allemansrättslig mark

h)Mark till bostadsförsörjning

Vi vill ha en struktur i landsbygdsstrategien

- En kartläggning av var vi är idag
- Är vi inte nöjda med dagens situation på landsbygden och i så fall varför är vi inte nöjda.
- Vad är kommunens ambition att ändra de närmaste 10 åren.

Landsbygdsstrategi för Ystads kommun

Byalagsrådet 11 oktober 2021

Sofia Öreberg och Andreas Andersson Kurdve

Inkomna synpunkter

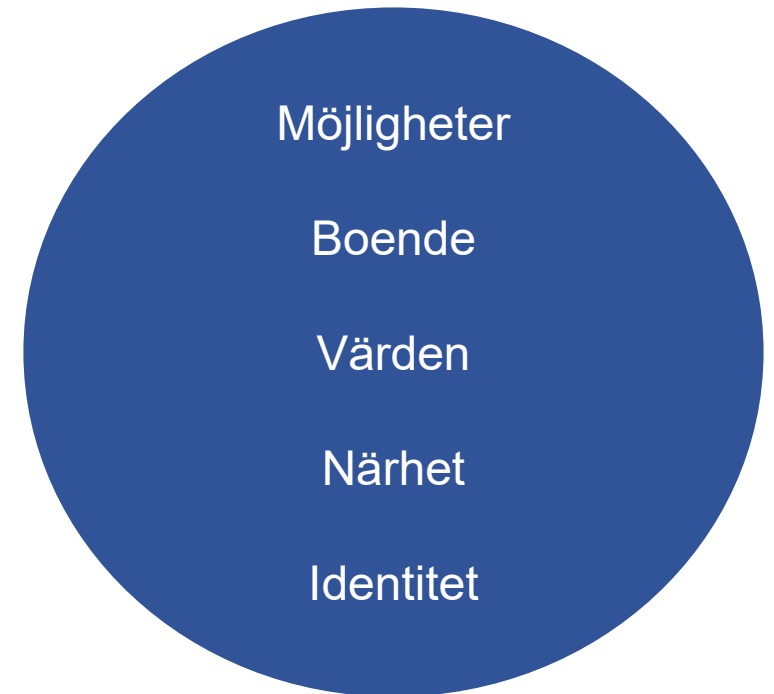
- Remiss 29 april - 24 juni
- 31 inkomna synpunkter

- handlar främst om:

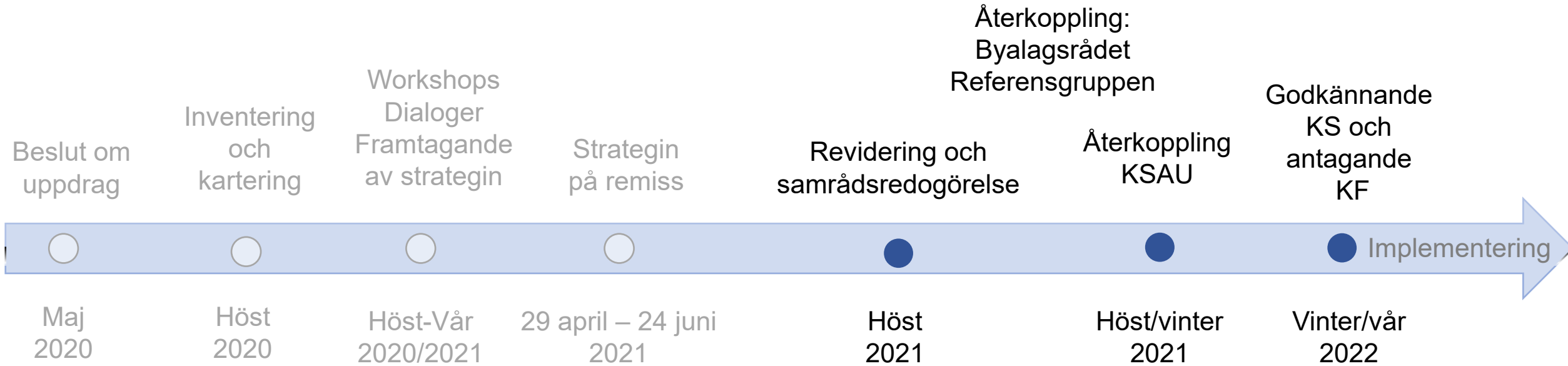
- Syfte, mål & fortsatt arbete
- Innehåll och struktur
- Utmaningar
- Grönstruktur – förbättrad tillgänglighet
- Infrastruktur – digital, vägar & kollektivtrafik
- Service, samlingslokaler och byggande på landsbygden
- Kommunens budget

Fortsatt arbete och bearbetning

- **Genomlysning utifrån inkomna synpunkter – vad saknas?**
 - Förtydligande samt tillägg inom skola och turism
 - Strategin kommer fortsatt att följa översiktsplanens fem strategier – men dokumentets struktur har setts över
 - Under varje strategiområde finns olika fördjupningar
 - För varje strategi omarbetar vi så att det finns en målbild, nulägesbeskrivning och delstrategier som anger hur kommunen ska nå målbilden
- **Mycket fanns i strategin redan, vi jobbar för att strukturera så att innehållet framkommer tydligare**

Process och tidplan

Fortsatt arbete och bearbetning

- Fortsatta dialoger med referensgruppen – vi strävar alla efter ett bra resultat!

- **Punkt 6 på dagordningen:**
 - Nya deltagare från byalagsrådet i referensgruppen?

Punkt 7 och 8 på dagordningen

- Byaträffar i stället för byavandringar?
- Fokus byarna – synpunkter på processen inklusive samhällsbyggnadsbidraget

Målbild i landsbygdsstrategin (remissversion):

- ”Ystads kommun tar tillvara på och använder den lokala och platsspecifika kunskapen som finns på landsbygden genom delaktighet, dialog och medskapande. Boende och verksamma på landsbygden är delaktiga i förändringsprocesser som sker i samhället.”

Jämföra nuläge med förslag i strategin

- Nuvarande "landsbygdsstrategi":
 - **Byavandringar** - vartannat år, samlat under en intensiv månad, med byalag
 - **Fokus på byarna** – omfattar fyra olika delar
 - fokusdialog i en by per år
 - årligt ansöka om åtgärder
 - årligt ansöka om samhällsbyggnadsbidrag
 - samverkan för att genomföra åtgärder
- Förslag i Ystads landsbygdsstrategi 2021
 - **Byaträffar** – löpande fast tid en eftermiddag i månaden "alla" årets månader, bred dialog
 - **Fokus på byarna** – är alla fyra delarna lika intressanta och relevanta?

Byaträffar i ny form i stället för byavandringar?

- Löpande fast tid en eftermiddag i månaden "alla" årets månader
 - t ex torsdag em mars-oktober?
- Bjuda in byns boende och verksamma till bred dialog
 - fler än byalagets styrelse?
- Fortfarande anmäla frågeställningar i förväg
 - så ansvariga tjänstepersoner kan förbereda
 - så ansvarig politiker kan delta
- Summera årligen
 - som inriktning för eventuella åtgärder
 - för samlad kontakt med t ex trafikverket

Fokus på byarna – är alla delar lika relevanta?

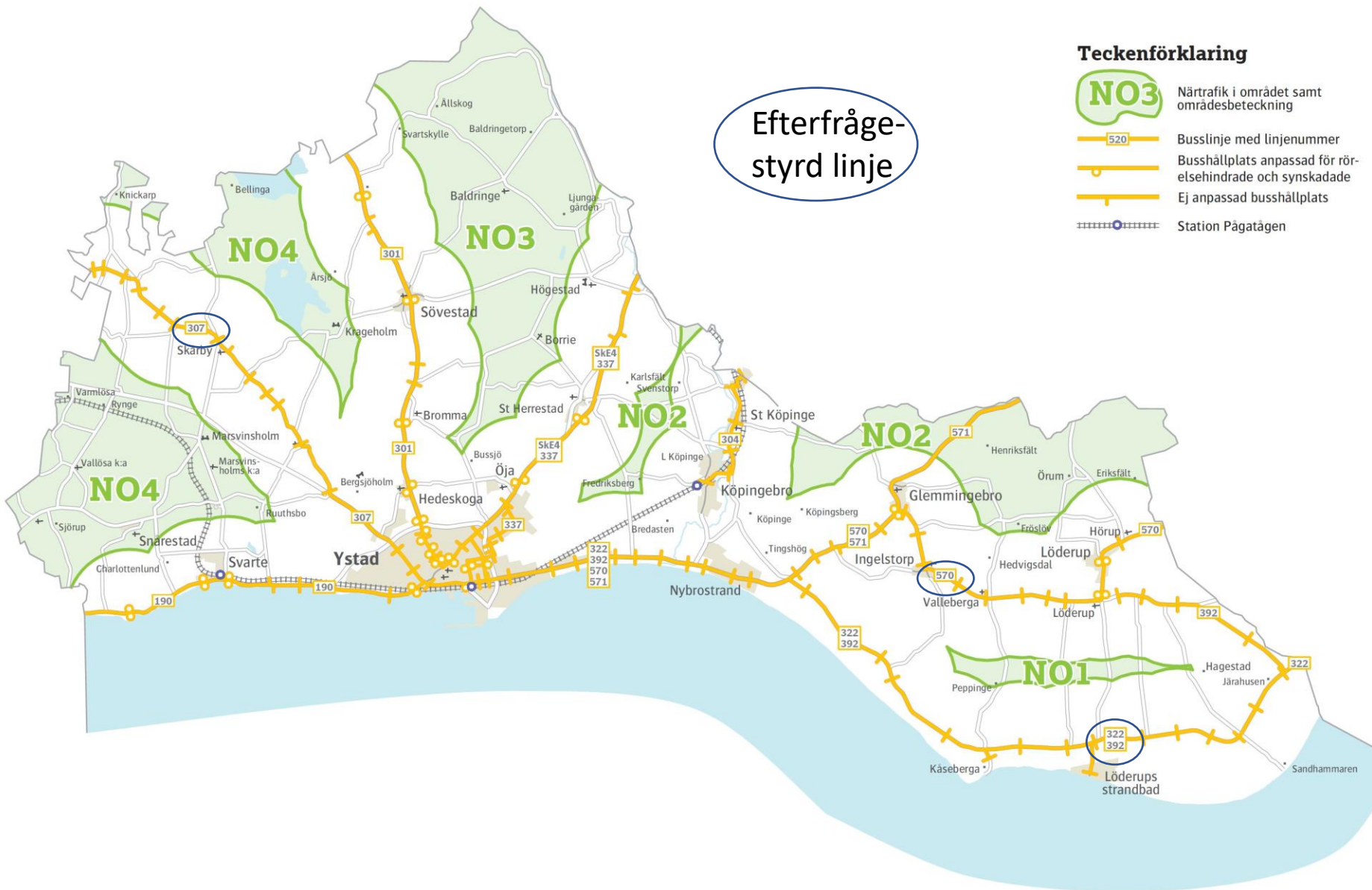
- Fokusdialog i en by per år, hittills i sju byar: 2013-2019
tre dialogträffar i byn
resulterar i ett fokusprogram med möjliga åtgärder = underlag för utveckling på sikt
- Årligt ansöka om åtgärder
investeringar på kommunens mark, senaste åren har 1,5 mkr avsatts,
brukar räcka till cirka 3-5 åtgärder, ex utegym, grillplatser
- Årligt ansöka om samhällsbyggnadsbidrag
bidrag till annans mark, nu 2021 avsattes 200 kkr
räckt till 6-8 byar, ex material, byn ansvarar för genomförande och drift
- Samverkan för att genomföra investeringsåtgärder
kommunen projektleder, upphandlar, ansvarar för genomförande och drift

Samhällsbyggnadsbidrag för 2021

- Finns en summa över under året – cirka 9000 kronor, eventuellt mer
- Kravet är att den ska användas innan året är slut
- Finns intresse?

Presentation av Henning Wittmeyer 2021-10-11

Närtrafiken

Kostnader

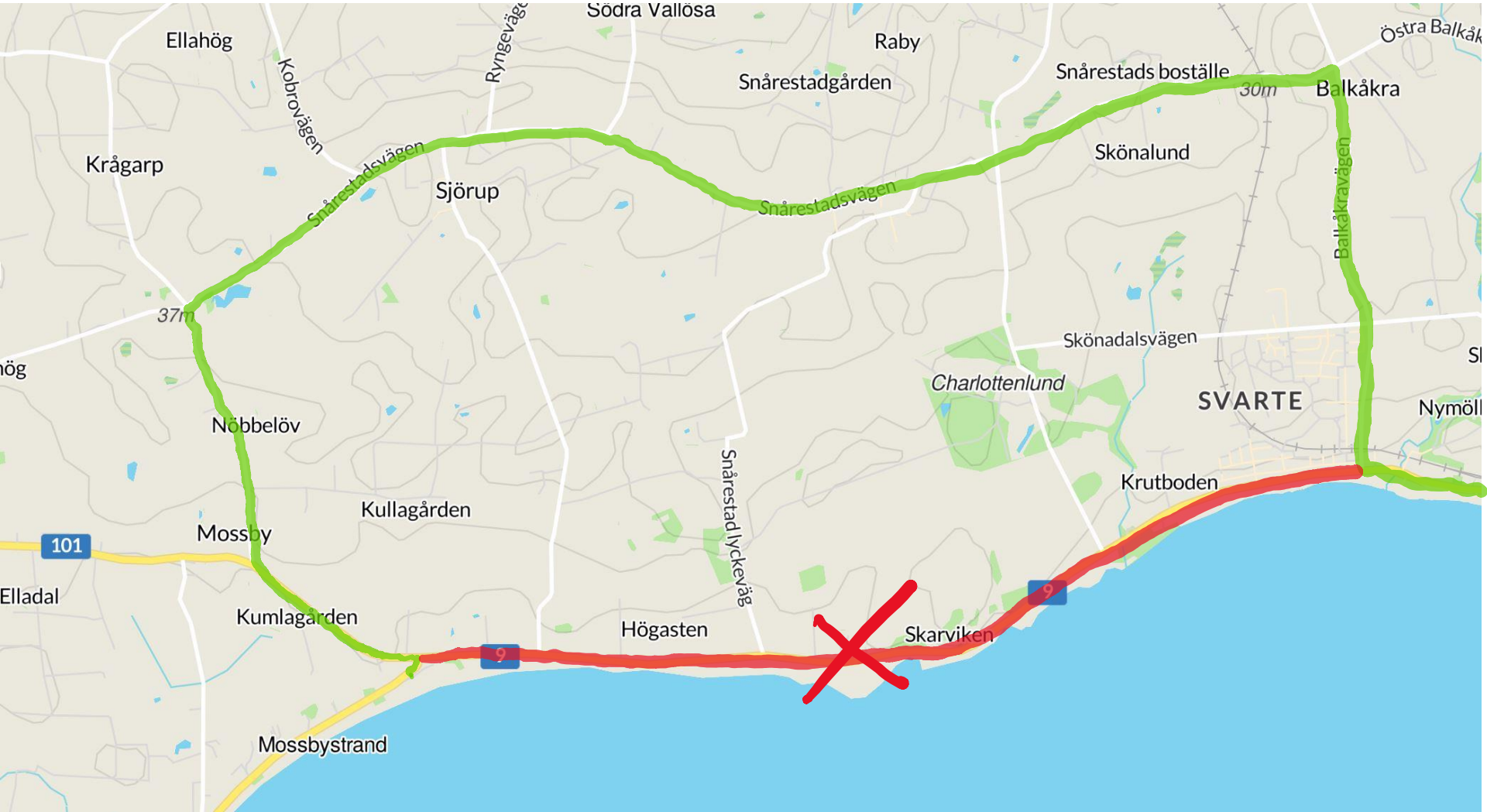
Eftefrågestyrd linjetrafik

Linje	Resor 2020	Justering resor 2022	NettoKostnad 2020	Nettokost per resa	Indexuppräkn ing 2020	NettoKostnad 2020 100%	Era andel av kostnaden % av linje	Er andel av nettokostnad en att betala
307	217	50	46004	212	3,06%	58 336	100,00%	58 336
392	438	0	135342	309	3,06%	139 483	100,00%	139 483
570	53	0	18126	342	3,06%	18 681	100,00%	18 681
Total	53	0	199 472	3 764	3,06%	205 576		216 500

Närtrafik (Område)

Område	Resor 2020	Justering resor 2022	NettoKostnad 2020	Nettokost per resa	Indexuppräkn ing 2022	NettoKostnad 2022 100%	Era andel av kostnaden % av linje	Er andel av nettokostnad en att betala
NO1	26	10	6916	266	3,06%	9 869	80,00%	7 895
NO2	42	0	10080	240	3,06%	10 388	80,00%	8 311
NO3	0	1	0	0	3,06%	248	80,00%	198
NO4	704	0	160512	228	3,06%	165 424	80,00%	132 339
Total	772	11	177 508	230	3,06%	185 546		148 743

Varför inte låta buss 190 gå inne i landet

I NO4 har vi ställt frågor men inte fått bra svar:

- Vi vill inte ha närtrafik så sent på natten, hur kan vi få tidigare närtrafik?
- Kan vi åka med skolbussarna om de inte konkurrerar med Skånetrafiken?
- Varför kan inte bus 190 gå inne i landet istället för kustvägen?

Ungdomsbiljett enligt “Trelleborg” modellen

Ystad kommun kommer att utreda ungdomsbiljett enligt Skånetrafikens “Trelleborg” modell

Jättebra att skolbiljetten utvidgas till att gälla alla dagar!

Men vad kostar det att utvidga den till att gälla hela Skåne istället för bara i Ystad kommun?

När man vet den kostnaden kan man diskutera om inte de pengarna borde satsas först på en förbättrad kollektivtrafik i Ystad kommun?

Sen skulle jag vilja lyfta frågan om matartrafik till tågstationerna till Skåne regionens nivå:

Vem kan hjälpa mig med det?